

CC(22)1335:1 – PG/na

Sz. P. Janusz Wojciechowski
Komisarz ds. Rolnictwa
Komisja Europejska
Rue de la Loi 130
1049 Bruksela
Belgia

Bruksela, 10 marca 2022 r.

Dot.: Środki łagodzące wpływ wojny w Ukrainie na unijny sektor rolny

Szanowny Panie Komisarzu,

Cała europejska społeczność rolnicza wnikliwie obserwuje wojnę w Ukrainie z ogromnym smutkiem. Podczas ostatniego posiedzenia Prezydiów Copa i Cogeca, wszyscy członkowie wyrazili swoją solidarność z ukraińskim społeczeństwem. W tym wyjątkowo trudnym momencie nasze myśli kierują się szczególnie w stronę innych rolników oraz członków spółdzielni.

Solidarność społeczności rolniczej względem ludności Ukrainy jest prawdziwa i widoczna we wszystkich państwach członkowskich. Wzrasta liczba uchodźców w naszych gospodarstwach. Rolnicy zorganizowali pierwsze konwoje, które są już w drodze, tak samo jak dostawy żywności i innych produktów oraz dotacje finansowe.

Wstępne analizy wskazują na znaczenie wyzwań związanych z odbudową, z którymi europejskie rolnictwo będzie musiało się zmierzyć w perspektywie krótko- i średnioterminowej na froncie politycznym i gospodarczym. Skutki tej toczącej się w Europie wojny będą odczuwalne na całym świecie jeszcze przez wiele lat.

Już przed wojną globalny bilans dostaw w niektórych kluczowych sektorach był bardzo napięta, a koszty środków produkcji coraz bardziej się zwiększały. Przez wojnę sytuacja pogorszyła się i stała się krytyczna. Odbije się to pośrednio lub bezpośrednio na większości sektorów. Handel poprzez porty Morza Czarnego został przerwany.

W tych wyjątkowych okolicznościach Europa potrzebuje wspólnej i zjednoczonej reakcji na miarę tej humanitarnej i ekonomicznej katastrofy. Jeżeli rosyjski rząd chce użyć bezpieczeństwa żywnościowego jako broni, musimy się temu przedstawić tworząc tarczę bezpieczeństwa żywnościowego. W związku z tym Copa i Cogeca spodziewają się szybkiego ogłoszenia przez Komisję Europejską kompleksowych, zdecydowanych i nieszablonowych narzędzi. Nadzwyczajne okoliczności wymagają nadzwyczajnych środków. Tempo podejmowania decyzji oraz wdrożenia tych rozwiązań ma zasadnicze znaczenie.

Copa i Cogeca od lat twierdzą, że bezpieczeństwo żywnościowe w dalszym ciągu jest kluczowe i zawsze będzie miało znaczenie strategiczne, czego dowodzą aktualne wydarzenia. Trzeba zmienić brukselski paradygmat postrzegania rolnictwa, poczynając od celów oraz ram czasowych strategii „od pola do stołu”.

Podobnie jak w przypadku energii, jesteśmy przekonani o możliwościach zwiększenia naszej strategicznej autonomii w rolnictwie przy jednoczesnym utrzymaniu postępów w zakresie

zrównoważoności. Musimy dzisiaj uzbroić nasze rolnictwo, by mogło równocześnie stawić czoła dwóm poważnym kryzysom - wojnie w Ukrainie i zmianie klimatu.

Copa i Cogeca podkreślają pilną potrzebę zapewnienia swobodnego przepływu towarów rolnych poprzez transport drogowy, kolejowy i śródlądowymi drogami wodnymi oraz zagwarantowania sprawnego **funkcjonowania unijnego rynku wewnętrznego**. Należy **uwolnić moce produkcyjne europejskiego rolnictwa**, aby złagodzić wpływ tej bezprawnej wojny. Należy zapewnić zarówno bezpieczeństwo zaopatrzenia w żywność, jak i paszę w Europie. Kluczowym priorytetem powinno być zagwarantowanie dalszego funkcjonowania wszystkich sektorów, a przede wszystkim zapewnienie zaopatrzenia w sektorach, które były w dużym stopniu związane z produkcją w Ukrainie, poprzez na przykład zabezpieczenie wsparcia oraz odpowiednich dostaw paszy po rozsądnej cenie.

Niektóre sektory potrzebują konkretnych środków wdrożonych w sposób natychmiastowy. Natomiast wszyscy rolnicy powinni otrzymać jasne wskazówki polityczne w momencie, kiedy rozpoczynają proces planowania oraz sadzenia na wiosnę.

W związku z WPR oraz uwzględniając konsekwencje wojny w Ukrainie oraz suszę, która dotyka liczne południowe państwa członkowskie, wzywamy do podjęcia natychmiastowych decyzji odnośnie:

- Odstępstw/derogacji od wzajemnej zgodności (np. okres przechowywania zwierząt)
- Odstępstw/derogacji od środków zazieleniania (zwłaszcza jeśli chodzi o zasady dywersyfikacji upraw, wykorzystanie gruntów ugorowanych do uprawy roślin i wykorzystanie środków ochrony roślin w uprawach wiążących azot na obszarach proekologicznych)
- Odstępstw/derogacji od środków rolno-środowiskowo-klimatycznych
- Zezwolenia na wypłacanie przedpłat rolnikom (wcześniej niż 16 października 2022 r.) z tytułu płatności bezpośrednich
- Inwestycji przeprowadzanych w gospodarstwach: wydłużenie okresu składania wniosków w sprawie inwestycji oraz zwiększenie maksymalnego poziomu kwalifikujących się inwestycji
- Szybka poprawa przejrzystości rynku w związku z przyszłymi zakłóceniami na rynkach

Należy również rozważyć następujące kwestie w krótkim i średnim okresie:

- Odstępstwa/derogacje od zasad wzmocnionej warunkowości (np. GAEC 2, 4, 7 i 8).
- Odstępstwa/derogacje od ekoschematów i zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych i w zakresie dobrostanu zwierząt.
- Inwestycje przeprowadzane w gospodarstwach: wydłużenie okresu składania wniosków w sprawie inwestycji oraz zwiększenie maksymalnego poziomu kwalifikujących się inwestycji
- Elastyczność w zakresie dat płatności
- Szybkie uruchomienie i wdrożenie unijnego planu redukcji zależności od importowanych białek roślinnych oraz zapewnienie dostępu do przystępnego cenowo materiału paszowego.

W tym zakresie kluczowe jest przyspieszenie wykorzystania funduszy NGEU, aby wesprzeć inwestycje, co stanowi przekrojowe rozwiązanie.

Istotne pozostaje zapewnienie elastyczności w zakresie pomocy państwa, co umożliwi przepływ środków pieniężnych i zagwarantuje płynność finansową rolnikom (tak jak w przypadku tymczasowych ram pomocy państwa w związku z pandemią COVID, które okazały się i dalszym ciągu są użytecznym narzędziem, pozwalającym państwom członkowskim na szybką reakcję na kryzys.) Należy również uwzględnić decyzję UE dotyczącą dopasowania poziomów pomocy *de*

minimis. Dzięki temu państwa członkowskie będą miały narzędzia, aby objąć wysokie ceny energii elektrycznej oraz złagodzić wzrost inflacji cen żywności.

Ponadto, należy wstrzymać wszystkie decyzje dotyczące braku zatwierdzenia substancji aktywnych wykorzystywanych w środkach ochrony roślin na 2022 r. i 2023 r. Powinno się zwiększyć konkurencję na unijnych rynkach nawozów poprzez zawieszenie wszystkich barier taryfowych nałożonych na import.

Wszystkie dostępne oceny skutków odnośnie strategii od pola do stołu ukazują zwiększenie zależności UE od importu z krajów trzecich, ale również jasne zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, dostaw żywności i zrównoważoności dla państw Maghrebu i innych krajów afrykańskich¹. Z uwagi na tę bezprecedensową sytuację należy ponownie opracować Europejski Zielony Ład.

Podsumowując Copa i Cogeca wzywają do usunięcia wszystkich obciążeń administracyjnych oraz barier, które utrudniają pracę rolników i ich spółdzielni w UE. Pozwólmy im robić to co robią najlepiej - produkować żywność, paszę, energię elektryczną oraz przyczyniać się do bezpieczeństwa żywnościowego w UE.

Bardzo dziękujemy za uwzględnienie naszych uwag.

Z wyrazami szacunku,

Christiane Lambert
Przewodnicząca Copa

Ramon Armengol
Przewodniczący Cogeca

---

¹ <https://ecdpm.org/publications/greener-europe-at-expense-of-africa-why-eu-must-address-the-external-implications-farm-to-fork-strategy/>